

ударъ ладохъ Турко-татари тѣ; усилова ся чрѣзь завладеныя та около Черно то море и съ мѣста та *Мала-Русиѧ* днѣсь названи. Отъ тогава вѣкы прѣстава всѣка помощь отъ тамошны тѣ Българи за старопланинскы тѣ имъ братья, какъ то е прѣжде бывало много пѣти и кое то, чясто прихожданье отъ тамо въ Българиѣ, е смѣтило нѣкои си историци ушь чи Българи тѣ за пѣрвы пѣтъ отъ тамо ся явили около Дунава и въ Старопланинскыя полуостровъ, дѣ ушь имало седемъ Славянскы племена! Тии Волжянскы и други по-тѣхъ мѣста Българи една чясть ся притопихъ въ Татары, зашто то татарскаѧ власть траѧа много тамо, до дѣ то ѣхъ убори съвсѣмъ Русиѧ, а по-голѣмаѧ чясть ся притопихъ въ Русы. Българско то царство отъ камъ Севѣрь ся стѧаснѣва до Дунава, имѣюшто само подунавскы тѣ Войводства подъ власть тѣхъ си, кой то ся простирахъ до Днѣстръ рѣкѣ. Отъ камъ Западнѣхъ стрѣнѣхъ Маѣари тѣ ся усиловѣтъ и българи тѣ губѣтъ тамошны тѣ си прѣжны владѣния. А въ Старопланинскыя полуостровъ ся усиловѣтъ нѣшто си и Сърби тѣ съ княжество то си, и, въ врѣмя то Душана, искѣтъ и тии да бѣдѣтъ владѣтели тамо; нѣ то не отиди за много, зашто то Душаново то поѧвление, въ тѣхъ смѣтны времена, быде както единъ силенъ лѣтенъ пороѧ, кой то доводи за бързо врѣмя голѣмы наводненыя, нѣ прѣстава, и изсѣхва тутакъ си! Душанъ ништо основатѣлно не направи и завладены тѣ отъ него нѣкои си южны стрѣны Българий, тутакъ си подиръ смърть тѣхъ му остахъ пакъ подъ власть тѣхъ на Българскы тѣ войводы, кой то бѣхъ признали само върховнѣхъ тѣхъ власть Душана. Нѣ то нанесе голѣмо зло на Българи тѣ камъ южны тѣ стрѣны Българий, зашто то тии отъ послѣ чясть остахъ малки незавысимы Войводства, чясть подпаднѣхъхъ подъ Арбанашко то кралевство, а чясть подъ Византийскаѣхъ власть. Сърбскы тѣ

генди врѣху Душаново то *силно царство*. писани отъ калугеры тѣ имъ по манастиры тѣ, въ новы тѣ времена, увеличавѣтъ много Душановы тѣ подвигы, кату сички тѣ легенди и на други тѣ народы. А нови тѣ сърбскы писатели, взѣвши поводъ отъ тѣхъ легенды, извадили сѣхъ мечтайно то имя на *Старѣ Сърбиѣ* въ Българиѣ, коѧа простирѣтъ чякъ до Солунъ и Сѣресъ и мечтаѣтъ завладѣние то ѧ!

При сичкы тѣ тыя ослабленыя на Българиѣ тогава, поѣхъви ся раздори и между царско то домородство, и вѣтрѣшнаѧа върховна власть почна да ся дѣли и кѣса на прѣдѣлы!

Това бѣше въ общѣ състоѧние то на Българско то царство кога то Турци тѣ почнѣхъхъ да нападѣтъ Византийскаѣхъ мнимѣхъ вѣкы империйѣ. Положение то же Византийскыя държавы въ него врѣмя можи ся изобрази въ кратцѣ съ слѣдныя: Вѣтрѣшно неустройство и неурядность до най-голѣмъ стѣпень; разкошности и развратности въ двора царскы и въ велможи тѣ; женскы сплѣтны и вмѣшательства нѣхны въ гражданскы тѣ дѣла; калугерска ненаказность на тогавашно то духовенство; разтоштение на приходи тѣ на съкрѣвиште то; непослушность и неубузданость на войнство то; чясто свалванье на *императоры тѣ* отъ прѣстола имъ; ту сынъ башта да снѣма отъ прѣстола царскы, ту внукъ дѣда си, ту отличившъ ся нѣкой си младъ полководецъ да снѣма императѣра си отъ прѣстола, съ помощь тѣхъ на привързано то му войнство или и на самѣхъ тѣхъ *императориѣхъ*, залюбенѣхъ въ него! Съ еднѣхъ рѣчь Византийскаѧа империя всѣкогы, а най-паче тогава е была хышта на князове тѣ, на Богословскы тѣ пусты прѣныя, на развратности тѣ и всѣкогы е была погружена въ най-голѣмаѣхъ бѣдность?

Турци тѣ же, кой то бѣхъхъ ся усилили и на прѣдвахъхъ въ Малѣхъ Азиѣхъ и сочѣхъхъ вѣкы камъ Европѣхъ, не можиѣхъхъ да пропустѣтъ такива едны удобны за тѣхъ обстоѧтельства.